

Täysistunto

Tiistai 7.11.2017 klo 14.00—17.16

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland – nimisestä osakeyhtiöstä

Hallituksen esitys HE 158/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

14.18 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus päätti strategiakokouksessaan 27.3.2017 Tekesin ja Finpro Oy:n toimintojen yhdistämisestä Business Finland -kokonaisuudeksi, jossa Innovaatiorahoituskeskus Business Finland ja Business Finland -niminen valtion täysin omistama osakeyhtiö toteuttaisivat keskitetysti johdettua yhteistä strategiaa.

Uusi Business Finland -kokonaisuus muodostuisi valtion viranomaisesta eli rahoituskeskuksesta ja asiakastoimintoja toteuttavasta yhtiöstä, joihin kootaan keskeiset valtakunnalliset innovaatiotoiminnan, kansainvälistymisen, ulkomaisten investointien ja matkailun edistämisen toiminnot. Business Finland olisi kansallinen toimija, jolla on alueverkosto kotimaassa sekä ulkomailla Suomelle tärkeissä viennin, investointien, innovaatiotoiminnan ja matkailun edistämisen kohdemaissa. Rahoituskeskukselle ja yhtiölle luotaisiin yhteinen johtamismalli.

Rahoituskeskuksen tehtävänä olisivat strateginen johtaminen, yhtiön omistajajohtajuus sekä julkisen hallinnon eli viranomaistehtävät. Näitä olisivat erityisesti rahoituspäätökset sekä rahoitusasioihin liittyvä muu julkisen vallan käyttö, esimerkiksi maksatus- ja takaisinperintäpäätökset.

Yhtiö keskittyisi asiakaspalveluun sekä edistämistehtäviin ja tuottaisi operatiivisesti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan, kansainvälistymisen, viennin, ulkomaisten investointien ja matkailun edistämiseen liittyviä palveluita rahoituskeskuksen ja yhtiön välisen palvelusopimuksen perusteella. Yhtiön avulla voitaisiin kehittää yhteistyötä ja yhtenäisiä palveluja esimerkiksi muiden Team Finland -toimijoiden, maakuntien, kasvupalvelutuottajien ja yksityisten palveluntarjoajien kanssa.

Uudella toimijalla olisi käynnistysvaiheessa noin 600 henkilöä palveluksessaan, lähes 40 toimipistettä ulkomailla sekä jokaisessa maakunnassa Suomessa. Tavoitteena on, että Business Finland aloittaa toimintansa 1.1.2018. Kyseessä on varsin uniikki ja uudenlainen organisaatio, jolla haetaan läheisempää ja strategisempaa yhteistyöverkostoa ja yhteistyötä viraston ja valtion täysin omistaman osakeyhtiön välillä. Kyse on toiminnallisesti järke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

västä ratkaisusta ja nimenomaan yritysasiakkaiden näkökulmasta lähtevästä tarpeesta. Tällä tavalla saadaan innovaatioiden ja kansainvälistymisen palvelut saman katon alle ja yhdestä pisteestä hyödynnettäväksi yhtenäisellä strategialla. Toiminnallinen yhdistäminen tukee hallituksen tavoitteita selkeyttää ja yksinkertaistaa yrityspalvelujärjestelmää, kansainvälistää innovaatiojärjestelmää, kaksinkertaistaa pk-yritysten vienti vuoteen 2020 mennessä sekä tukea maakunnallisia kasvupalveluita vahvalla valtakunnallisella yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevalla toimijalla. Yhdistymisen tavoitteena on myös luoda edellytykset henkilöresurssien kohdentamiselle painotetusti operatiiviseen työhön asiakasrajapintaan sekä ulkomaan toimintoihin. Yhtiön vastuulla olisi myös ulkomaisten toimijoiden ohjaus ja koordinaatio ulkomaisen edustajaverkoston kanssa yhteistyössä ulkoministeriön kanssa ja ulkoministeriön kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla.

Kokonaisuuden henkilötyövuosien pääpaino olisi yhtiössä. Valmisteluajana on korostunut tarve tehdä selvempi ero julkisen vallan tehtävien, käytännössä siis rahoituspäätösten, ja muiden tehtävien välille. Karkea työnjako on, että virastomuotoisessa rahoituskeskuksessa on julkisen vallan käyttöä tarkoittavat päätökset, kuten merkittävät rahoituspäätökset, kun taas yhtiössä on pääsääntöisesti muita tehtäviä, kuten asiakaspalvelu- ja edistämistehtäviä. Yhtiössä voitaisiin kuitenkin tehdä eräitä pienempiä rahoituspäätöksiä. Järjestelyn vaatimat henkilösiirrot toteutetaan joustavalla aikataululla lain tultua voimaan.

14.23 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! Kiittäisin ministeri Lintilää tästä asian esittelystä. — Tässä tärkeässä esityksessä ehdotetaan siis, kuten kuulimme, nykyisen Tekesin ja Finpron yhdistämistä valtion innovaatorahoituskeskus Business Finlandiksi ja valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi, Business Finland Oy:ksi. Uudistushan on epäilemättä, kuten kuulimme ministeri Lintilän perusteluista, erittäin hyvin perusteltu, jotta kansainvälistyvän elinkeinoelämän tuen johtamisjärjestelmä saadaan virtaviivaistettua ja yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi.

Mutta käsittelisin tässä lyhyesti erästä uudistukseen liittyvää asiaa, joka ei esittelyssä eikä näissä perusteluissa kovin paljon ole esillä. Se on se, että tähän varmasti myönteiseen ja kannatettavaan uudistukseen liittyen kaipaisi lisää selvitystä uudistuksen vaikutuksesta kansalliseen tutkimusrahoitukseen, koska myöskin elinkeinoelämän ja viennin perustana on viime kädessä pätevä ja uusia innovaatioita luova tutkimus, jota usein parhaimmillaan on tehty tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyössä, ja tässä Tekesin rahoitus on ollut hyvin merkittävää. Tämä meidän kansallinen tutkimusrahoitushan voidaan jakaa kolmeen osaan: yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimus, jota muun muassa Suomen Akatemia ja säätiöt ym. rahoittavat, ja toisena tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistutkimus, jossa Tekesin rahoittama yritysten tuotekehittelyä palveleva tutkimus on ollut hyvin keskeistä, ja kolmas on tietysti yritysten oma ja itse rahoittama tutkimus. Ja nyt tämän uudistuksen yhteydessä heräsi kysymys, miten tämän Tekesin nykyään rahoittaman tutkimustyön käy. Tämähän on tähän asti ollut hyvin merkittävää tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyötä, ja tällainen tutkimus auttaa paitsi tuotekehittelyssä myöskin esimerkiksi vientimarkkinoiden tärkeänä perustana: tämä on nähty monien meidän suosittujen ja hyvin menestyneiden vientituotteiden kohdalla, ja myöskin äsken puhuttu avaruustutkimus liittyy tähän samaan aihepiiriin.

Kun luin tämän lakiesityksen, niin sen perusteluissa ei tätä puolta kovin paljon käsitellä, aika niukasti. Toki lakiesityksen mukaan rahoituskeskuksen monien tehtävien joukossa mainitaan kyllä "edistää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa", mutta perusteluissa ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

juurikaan selviä, mitenkä Tekesin tähän asti rahoittamalle tutkimustyölle käy, ja tähän asiaan kaipaisin jatkokäsittelyssä selkoa, eli muun muassa kysymyksiin, syntykö tässä tärkeän tutkimusrahoituksen aukko, mikä tulee olemaan tutkimusrahoituksen osuus tämän uuden kokonaisuuden budjetissa ja ennen kaikkea miten tässä uudessa kuviossa tätä puolta hallinnoidaan ja hoidetaan, mikä on Innovaatorahoituskeskuksen rooli ja mikä on osakeyhtiön rooli. Ja kun todellakin tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän välinen yhteistutkimus on tärkeä osa kansallista tutkimusarkkitehtuuriamme, niin näiden kysymysten selvittelyn pitäisi olla tärkeä osa lakiesityksen valiokuntakäsittelyä, ja tässä mielessä toivoisin tietysti, että myöskin sivistysvaliokunta käsittelee tätä asiaa ja voisi antaa lausunnon.

14.27 Simon Elo sin: Arvoisa puhemies! Tämä on erinomainen esitys, koska seuraavaksi asiakasta palvelee yksi organisaatio kahden sijaan. On selvää, että nykyisellään Tekesin ja Finpron toimiminen nimenomaan erillisinä organisaatioina ei ole ollut parasta mahdollista. Tässä tarkoitus on, niin kuin ministeri kertoi hyvin, palvelujen laadun kohottaminen ja tehokkaampien palveluiden järjestäminen.

Mutta mikä itseäni huolestuttaa ja mihin toivon hallituksen kiinnittävän huomiota nyt tämän Business Finlandin luomisessa, on tietysti se, että monessa kansainvälisessä tutkimuksessa arvioidaan, että meillä suomalaisen viennin edistämisen panos ja se organisaatiokyky, mikä meillä on, on selvästi kilpailijamaita heikompi. Tietysti nyt tällä uudelleenorganisoinnilla pyritään nimenomaan tätäkin puolta vahvistamaan, mutta toivon, että hallitus miettii myös jatkotoimenpiteitä, joilla erityisesti suomalaisten yritysten vientiä voidaan edistää.

Tietysti tämä suurlähettiläiden roolin korostaminen tämän Business Finlandin kautta on erinomainen asia. Siinä mielessä hallitus on toiminut hyvin, että meidän diplomaattiverkostoa ei olla karsittu. Kun olen tuolla maailmalla käynyt, viimeksi Mosambikissa, niin olen ollut erittäin vaikuttunut siitä työstä, mitä meidän suurlähettiläät tekevät. Esimerkiksi meidän suurlähettilästämme Mosambikissa, Laura Torvista asiantuntevampaa Afrikka-asiantuntijaa en kyllä ole vielä tässä työssä kohdannut.

Mutta kysyisin vielä siitä, mikä huoli minulle on tullut tässä ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä: Tekesillä kuitenkin on suht vahva brändi jo Suomessa ja maailmallakin, ja sen brändin tunnettavuutta on saatu viime vuosina kohennettua, mutta tavallaan nyt pitää aloittaa brändin rakentaminen sitten taas alusta. Miten asianomainen ministeri vastaa tähän, että miten on mietitty tämän brändin, tämän uuden Business Finlandin, tunnetuksi tekemistä sekä Suomessa että sitten ulkomailla?

14.29 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Tekesin ja Finpron yhdistäminen Business Finlandiksi on varmasti järkevä esitys. On hyvä, että luodaan yrityksille polkuja tuotekehityksestä kansainvälistymiseen. Lisäksi kahden organisaation yhdistämisestä voi parhaassa tapauksessa saada synergiaetuja — ja tietysti pahimmassa tapauksessa voidaan saada paljon sähläystä, mutta toivottavasti se vältetään.

Arvoisa puhemies! Tämä sinänsä kannatettava esitys ei korjaa viennin edistämisen tämänhetkisiä puutteellisia resursseja erityisesti kohdemarkkinoilla. Erittäin vähän on tällä hetkellä Finprolla ihmisiä tuolla maailmalla, missä heitä tarvittaisiin. Lähetystöjen resurssit ovat muutenkin niukat, eikä viennin edistämisen käytännön työhön usein jää aikaa muun työn ja diplomatiatöiden ohella. Monella muulla Suomen kilpailijamaalla viennin edistämisen resurssit erityisesti kohdemaissa ovat huomattavan paljon Suomea suurem-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

mat. Ei siis pidäkään odottaa ihmeitä tästä uudistumisesta ja yhdistymisestä, sillä ihmiset ja resurssit eivät ilmeisesti kuitenkaan lisäännä. Me tarvitsisimme niitä tekeviä käsiä vienninedistämistoimintaan yritysten avuksi.

Finpro luopui yritysten käytännön konsulttipalveluista 2014, ja monet yritykset kokivat, että vienninedistämispalvelut ovat heikentyneet, kun henkilöstö Finprolla on vähentynyt ja käytännön apua yrityksille ei enää voida samalla lailla antaa, ja tätä monet elinkeinoelämän toimijat ja yrittäjät ovat pahoitelleet. Tällä hetkellä Finpro pystyy lähinnä antamaan listoja erilaisista yksityisistä konsulteista. Tätä puutetta ei tällä esityksellä korvata, mutta toivottavasti tämän Business Finlandin rakentamisen yhteydessä mietittäisiin näitä viennin edistämisen käytänteitä laajemminkin ja mietittäisiin, mikä olisi paras tapa todella suomalaisia pk-yrityksiä kannustaa ja auttaa viennin edistämisessä.

14.31 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Suomessa yrityksillä riittää osaamista ja halua menestyä maailmalla. On kuitenkin selvää, että tarvitaan paljon parempaa otetta valtiolta. Siksi tervehdinkin ilolla tätä organisaatiouudistusta. Suomen tulee todella panostaa ulkomaankauppaan lisää jatkossa, jos haluamme tästä nousta.

Täytyy kuitenkin myöntää tosiasia, eli meidän vienninedistämisverkostossamme on paljon heikkouksia. Se on heikempi kuin verrokkimailla, kuten edellä puhuneet edustajatkin mainitsivat. Suomen kauppataase on ollut pitkään negatiivinen: 2016 noin 3 miljardia pakkasen puolella. Tämä on tulevaisuuden kannalta Suomessa elintärkeä kysymys.

Olen itse kokenut, että viennin alalla myös yksityisten toimijoiden, esimerkiksi kauppakamarien tai yksityisten vientikonsulttien, yhdistäminen tähän kokonaisuuteen sillä tavalla, että yhteydet pelaisivat, on tarpeen. Siinä on vielä aivan selvää heikkoutta, miten nämä eri toimijat oikein keskenään toimivat. Esimerkiksi jos ulkomailta tulee liidejä, joita suomalaisyritykset tarvitsisivat, eli vihjeitä mahdollisista kaupoista, niin ne eivät oikein kulkeudu, ja kaikkien ulkomaisten tarjouskilpailujen tiedot samoin. Se on kyllä aika jäykkää, miten se suomalaisyritysten tietoon kulkeutuu. Olen nähnyt tämän nettisivun, mikä nyt on, ja näen, että siellä aika yksityiskohtaisia, konkreettisia, pieniä asioita nimenomaan ehdottomasti pitäisi parantaa, vaikkapa miten tarjouskilpailuista tiedotetaan.

Niin hyvä asia kuin tämä onkin, että organisaatiouudistusta tehdään, korostan kuitenkin sitä, että pelkkä organisaatiouudistus ei riitä, vaan tarvitaan aivan uudenlaista panostusta vienninedistämistyöhön ja apuun, mitä valtion puolesta annetaan suomalaisyrityksille. Siinä yksi asia on esimerkiksi juuri henkilöstön lisääminen, varsinkin strategisesti tärkeillä ventialueilla, kuten vaikkapa Aasiassa. Kysynkin paikalla olevilta ministereiltä, miten tässä organisaatiouudistuksen lisäksi huomioidaan paremmin nykyiset heikkoudet ja epäkohdat, esimerkiksi yksityisten toimijoiden välinen huono yhteys valtion koneistoon, miten joustavoitetaan ja ketteröitetään tätä koneistoa. Lisäksi kysyn sitä, onko hallitus valmis panostamaan lisää Suomen viennin edistämiseen myös rahallisesti, siis myös henkilöstöön, jota kohdemaissa on.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan tähän väliin ministereiden puheenvuorot. Ensin ministeri Mykkänen, 3 minuuttia.

14.34 Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tärkeä uudistus, minkä äärellä täällä olemme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

Tulin itse asiassa tänne suoraan Lahden seudulta, missä kävimme Japanin ja Kanadan vapaakauppasopimuksia paikallisten yritysten kanssa läpi. Vierailin esimerkiksi Peikko Oy:n, voimakkaasti kasvavan teollisuusyrityksen, luona, ja hekin kertoivat, kuinka tärkeätä esimerkiksi Romaniassa ja Venäjällä nyt tänä syksynä on ollut suurlähetystöjen apu, jotta he saavat operaatioitaan näissä maissa auki.

Sanoisin, että muutenkin meillä on paljon hyviä esimerkkejä, joissa niin Finpron henkilökunta kuin suurlähetystöjen edustustohenkilökunta panee itsensä likoon kädet savessa suomalaisen osaamisen eteenpäinviemiseksi, mutta meidän on saatava nämä hyvät esimerkit valtavirtaistumaan, meidän koko koneistomme, ja siitä erityisesti ulkoverkoston osalta on pitkälti kysymys.

Finpron ja Tekesin yhdistämisessä minusta se ydin on siinä, että yksikään tuotekehityshanke — joihin tässä edustaja Puska erityisesti ansiokkaasti viittasi — ei saa päättyä siihen, että se innovaatio toimii Suomessa laboratoriossa, vaan siihen, että se on myyty kansainvälisille asiakkaille. Eli tämän Finpron viennin ja kansainvälistymisen näkökulman tulee olla osa myöskin perinteisen Tekesin dna:ta, ja nämä kulkevat käsi kädessä. Uskon, että tässä ministeri Lintilän johdolla tehdään erittäin hyvää työtä nyt työ- ja elinkeinoministeriössä. Tämä laki luo siihen puitteet.

Ulkomaan verkoston osalta ulkoministeriöllä on päärooli sikäli, että meidän henkilöresurssit ovat selvästi suuremmat siellä kuin mitä ovat Finpron saati Tekesin, ja tässä suhteessa nyt tämä lakiesitys yhdistettynä ulkoasiainhallintoa koskevan asetuksen muutoksiin tekee edustustojen päälliköistä myös muodollisesti maajohtajia viennin ja kansainvälistymisen edistämistyölle. Eli heille raportoivat myös tulevan Business Finlandin maatiimit, ja he toisaalta ovat raportointivelvollisia myös Ruoholahteen Business Finlandiin, eivät vain Katajanokalle ulkoministeriöön. Samoin lisätään yhteisiä työskentelytiloja Business Finlandin ja ulkoministeriön edustustojen välillä, luodaan yhteinen vuositavoitteisto, johon me myös nyt sidomme noin miljoonan euron verran uutta tulospäätöksiä vienninedistämiseksi näille tiimeille, jotta saadaan järkevyyttä tulostavoitteiden asettamiseen ja myöskin niitä menestyviä toimintatapoja tuetaan kasvamaan.

Myös sanoisin, että tässä on oleellista tämä yhdessä tekemisen meininki ja tunteen luominen. Välillä on ollut niin, että tuo Katajanokan kanava on ollut kovin syvä henkisesti edustustojen ja sitten toisaalta työ- ja elinkeinoministeriön organisaatioiden välillä. Olen ollut erittäin tyytyväinen nyt siihen, miten tässä ministeri Lintilän kanssa mutta erityisesti meidän alaisten organisaatioiden välillä henki on muuttunut rajusti viimeisen puolen vuoden aikana. Nyt puhalletaan yhteen hiileen, ja uskon, että saadaan paljon enemmän aikaan.

Brändäyskysymys, jonka edustaja Elo otti esiin, on vakava kysymys, jota kannattaa tarkkaan nyt pohtia: miten tämä saadaan yrittäjille selkeästi näyttäytymään. Silloin kun puhutaan yrityksille, silloin puhutaan ennen kaikkea Business Finlandina, mutta edelleen toimitaan Team Finlandina kulttuuriyhteyksissä ja muissa. Ja tätä nyt hiotaan sitten eteenpäin.

Myöskin tämä yksityisten linkittäminen, mihin edustaja Tavio erityisesti viittasi, on erittäin tärkeää, ja siinä suhteessa meidän innovaatio- ja kansainvälistymisetelit, jotka on lanseerattu viimeisen vuoden aikana, tarjoavat nimenomaan mahdollisuuden yrityksille käyttää ikään kuin asiakasseteliä, kun tarvitsee yksityisen konsultin apua, ja on tärkeätä, että Finpro yhdessä lähetystöjen kanssa [Puhemies koputtaa] ikään kuin pystyy auttamaan näitä löytämään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Lintilä, 3 minuuttia.

14.38 Elinkeinoministeri Mika Lintilä: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Puska kanto huolta tutkimusrahoituksesta. Meillä on Tekesillä ollut tutkimusrahoituksen rooli, ja ihan sama tehtävänkuvakin tulee säilymään Business Finlandilla. Meillä on ensi vuodelle, jos eduskunta suuressa viisaudessaan budjetin hyväksyy, osoitettu 1,8 miljardia tutkimusrahoitusta plus 30 miljoonaa, joka saatiin ensi vuodelle lisää. Eli ihan sama tulee tämä tehtävänkuvakin siellä olemaan, mutta siellä sisällä ei ole niitä raja-aitoja. Eli aivan kuten ministeri Mykänen sanoi, niin kyllä tässä suurin hyötyjä on se yritys, pk-yritys, joka tulee ideansa kanssa siitä ovesta sisälle. Se pystyy saamaan samasta paikasta rahoituksen koko siitä ideasta lähtien valmiiseen vientituotteeseen ja viennin aloittamiseen.

Edustaja Elon brändäyskysymys on tietysti erittäin tärkeä kysymys, ja se on tärkeä senkin puoleen, jos huomoidaan, että Business Finlandilla on investoinnit, siellä on innovaatiot, vienti, matkailu, kaikki ovat merkittäviä sektoreita. Joten uskon kyllä itse, että koko Team Finlandin brändäys on se, joka on kaikkein tärkeintä, ja siinä kokonaisuudessa sitten erottuu Business Finland omana kokonaisuutenaan.

Edustajat Sarkkinen ja Tavio molemmat kiinnittivät huomion erittäin tärkeään asiaan eli resurssien vähäisyyteen, jota meillä tällä hetkellä on tuolla ulkona. Tämä ratkaisu oikeastaan mahdollistaa meille myös resurssien kohdentamista tulevaisuudessa, kuinka tullaan resursseja kohdentamaan. Siinä varmasti tullaan painopisteitä hakemaan.

Hallituksella on tavoitteena pk-yritysten viennin kaksinkertaistaminen vuoteen 2020 mennessä — erittäin kunnianhimoinen, mutta pitää muistaa, että meillä on tämän vuoden viennin kasvu plus 15 prosenttia. Pelkkä syyskuun kasvu oli plus 8 prosenttia. Ja se, mihin olen erittäin tyytyväinen, on se, että tämä on hyvin laaja-alaista vientiä. Siinä ei ole mitään risteilijäpiikkejä. Meidän seuraavan risteilijän luovutus taitaa olla vasta ensi kesäkuussa. Mutta se on tällä hetkellä hyvin laajaa, ja selkeästi viime vuoden kesän jälkeen me olemme alkaneet saamaan vientikauppoja kiinni. Siitä tietysti iso kiitos kilpailukykysovimuksen tekijöille, jotka siinä tekivät ison palveluksen suomalaiselle yhteiskunnalle.

14.41 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että nämä Tekes ja Finpro saadaan saman lain alle ja saman toimintaympäristön mukaiseen toimintaan. Totta kai ne ovat yhdensuuntaisesti toimineet tähänkin asti, mutta nyt tämä lainsäädäntö selkeyttää tämän tilanteen.

Aivan kuten ministeri Lintilä erinomaisessa puheenvuorossaan totesi, niin vienti vetää ja on saatu paljon hyvää aikaan monilla muillakin päätöksillä, mutta tärkeää on nyt kuitenkin, arvoisa puhemies, tässä asiassa se, että saadaan tämä suomalainen pienen ja keskisuurten teollisuuden tuotanto maailmalle myytyä paljon tehokkaammin kuin tähän päivään mennessä. Suomi on tunnettu maa siitä, että meillä on erittäin hyvä koulutustaso, löytyy koulutusta lähes mihin lähtöön tahansa, ja osataan käyttää rahaa kyllä erilaisiin innovaatioihin, mutta sitten kun huipputuote on saatu aikaiseksi, niin myynnissä monesti tökkii ja kaverit painavat siinä vaiheessa ohi, eli meillä on kaikki mahdollisuudet tällä puolella tehdä yhä parempaa tulosta.

Olisin kysynyt paikalla olevilta ministereiltä, miten tässä asiassa toimitaan nyt, kun varsinkin Kaukoitään vientihän tarkoittaa aika usein sitä, että siellä on valtiiovallan edustus, niin kuin pääministeri Sipilä aivan samoin kuten ministeri Lintilä ja ministeri Mykkä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

nen ovat siellä vienninedistämismatkoilla olleet. Miten te koette tämän uuden lain ympäristön? Onko tämä teille sellainen unelmien työkalu, jota on vuosia odotettu?

14.42 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kiitos oikeastaan molemmille ministereille hyvästä työstä ja hyvästä esityksestä. SDP on tyytyväinen, pääosin, tähän uudistukseen [Simon Elo: Hyvä, hyvä!] ja erittäin ilahtunut siitä, että vienti vetää ja Suomen talous kasvaa. Olen myös iloinen siitä, että keskustelemme vihdoinkin tässäkin salissa oikeasti kasvusta, kehittämisestä ja kansainvälistymisestä eli niistä asioista, millä Suomi elää ja millä suomalaisista hyvinvointivaltiota pidetään yllä. Haluan myös talousvaliokunnan jäsenenä kiittää molempia ministereitä hyvästä yhteistyöstä. Olemme paljon keskustelleet tästä uudesta toimintamallista, ja väitän, että myös meitä oppositiosta on kuunneltu.

Muutama kysymys ministereille:

Nyt kun ajatellaan tätä kansainvälistä kokonaisuutta, niin on selvää, että Suomi on pieni maa. Tässäkin on tänään tullut moneen otteeseen esille, että meillä on pienemmät resurssit kuin esimerkiksi Ruotsilla. Ei tarvitse katsoa kuin yhtä naapurimaata, niin näemme, että meidän pitäisi pienemmällä tehdä enemmän tai vähintään yhtä paljon. Samalla meidän vientimme hartiat ovat kapeammat. Ruotsilla on paljon laajempi pohja, pidempi historia ja etenkin kuluttajatuotteita, kuluttajabrändejä ja luovaa teollisuutta, kaikkea sitä, mitä meillä ei ole. Mutta silti meillä on paljon. Tapasin Ruotsin elinkeinoministerin vähän aikaa sitten Tukholmassa, ja hän päinvastoin kehui meitä, meidän kasvuyrittäjyyttämme, meidän start up -osaamistamme, Slush-tapahtumaa ja niin edelleen, joten myös ruotsalaiset näkevät, että Suomi on tulossa ja Suomi on tulossa kovaa. Se on hyvä asia. Hän jopa ehdotti siitä, että voisimme tehdä yhteistyötä vienninedistämisessä, luoda uudenlaista pohjoismaalaista mallia, ja minusta se kuulostaa sellaiselta ehdotukselta, että siitä kannattaa hallituksenkin ottaa kiinni, vaikka kyseinen elinkeinoministeri onkin sosiaalidemokraatti.

Toinen asia, johon haluan puuttua, on kotimaan tilanne. Suomalaiset kaupungit, tulevat maakunnat, alueet — miten me roolitamme itsemme, miten se suhtautuu tähän uuteen toimintamalliin? Tämä on tietysti asia, mistä on keskusteltu jo edellistenkin hallitusten aikana, mutta jos ajatellaan sitä, niin edelleen liian moni kaupunki, liian moni maakunta tekee vähän samoja asioita. Miten te, arvoisat ministerit ja ministeri Lintilä, teette sen, että me löydämme niitä menestyjiä? Jos katsotaan Vaasan seutua, katsotaan Jyväskylää, Tampereä, oikeastaan mitä tahansa maakuntaa, Pohjois-Karjalaa, Lappia, jopa meillä Päijät-Hämettä, niin meillä on osaamista. Meidän pitää vain osata kaivaa se sieltä ja viedä se maailmalle.

Sitten vielä lopuksi haluaisin puhua siitä, miten me resursoimme ulkomaan toiminnot. Nyt kun katsoo tätä esitystä, niin edelleen tuntuu siltä, että meillä on aivan liian paljon ihmisiä täällä kotimaassa. Minusta kuitenkin tämän päivän vienti ja kaupankäynti ei ole enää pelkkää myymistä, vaan se on läsnäoloa. Se on läsnäoloa Kiinassa, Japanissa, Pohjois-Amerikassa, missä ikinä ollaankin, ja vie vuosia tehdä se verkosto, joka luo osaamispohjan varsinaiseen kaupankäyntiin ja liiketoimintaan. Onko teillä tähän suunnitelmaa, arvoisa ministeri? Miten te aiotte tästä vähästä tehdä enemmän?

Lopuksi vielä kysyn siitä, kun Tekesillä on minusta aivan oiva, fiksu kasvumoottorihanke, johon he hakivat käsittääkseni 60 miljoonan euron osuutta ensi vuoden budjetista. Täsähän on kysymys siitä, että toisin kuin Sipilän hallitus ja tämänhetkinen hallitus, Tekes ei päättää sitä, kuka pääsee kärkihankkeeseen tai mikä toimiala on mukana, vaan yritykset itse luovat sen pohjan, aidon kysynnän pohjan. Siinä mielessä toivon, että te jostain löytäisitte

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

ainakin nyt puolet, 30 miljoonaa tai edes 20 miljoonaa, Tekesille, jotta me voisimme tehdä oikeastaan sen jalustamallin, mistä me sosiaalidemokraatitkin olemme puhuneet, jolloin me voimme aidosti saada jopa miljardin kauppvoja. Tämä on muuten Tekesin mallin ehdoissa, että sinne täytyy syntyä miljardin myynti. Miten te aiotte luoda tämän toimintamallin ensi vuoden aikana?

14.48 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on monessa puheenvuorossa jo kiiteltu tätä uutta yhdistelmää, ja hyvä niin, mutta me tiedämme myöskin, että tässä on ollut ja on jatkossakin pieniä kasvukipuja, ja se kuuluu tähän uudistamiseen. Mutta se, minkä takia pyysin tämän puheenvuoron: Miten aiotaan nyt turvata sitten ne vientiasiamiesten tyhjäksi jättämät paikat? Sieltä meni sitä mukaa semmoinen osaaminen, jota nimenomaan yritykset nyt kaipaavat. Vuosi sitten oli ulkoasiainvaliokunta käymässä New Yorkissa, ja siellä tapasimme vientiasiamiehen, joka sanoi meille suoraan, että nyt on se ongelma, että yli 150 ihmistä hyvine osaamisineen ja tietoineen lähti. Miten se paikataan, koska heillä oli siitä maasta äärettömän kova asiantuntemus? Tämä on se kysymys, joka askarruttaa nyt niitä ihmisiä, jotka tarvitsevat vientiin asiantuntemusta ja osaamista.

Viimeisenä kommenttina vain se, että meillä olisi vielä enemmän vientiä ja kasvua, jos Suomessa olisi riskirahoitus yrityksille kunnossa. Siinä on pankkien kohdalla aikamoisia kapeikkoja.

14.49 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Tekesin ja Finpro Oy:n toimintojen strateginen ja toiminnallinen yhdistäminen Business Finland -kokonaisuudeksi on ehdottomasti hyvä asia.

Sitten, vähän niin kuin edustaja Anttilakin, olen vähän huolissani siitä, kun meillä on ollut myöskin eräitä toimivia konsepteja, että miten näitä on otettu nyt sitten huomioon tämän uudistuksen myötä. Viitataan muun muassa Pohjanmaahan, missä meillä on ollut 70-luvulta lähtien tällainen toimiva osuuskunta kuin Viexpo. Tuntuu siltä, että jatkuvasti tämän osuuskunnan rahoitus on vähän vaakalaudalla siitä huolimatta, että me tiedämme, että meillä on Pohjanmaalla erinomainen työllisyystilanne, vienti vetää. Mutta me tarvitsemme myöskin tällaisia toimijoita kuin Viexpo, joka olisi auttamassa yrityksiä pääsemään kansainvälisille markkinoille, ja kysyisin siksi ministeriltä: mitäs ajattelette pidemmällä aikajänteellä, miten Viexpon rahoitus järjestetään?

14.50 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä esitys on todella tärkeä ja todella konkreettinen apu yrittäjille ja yrityksille ympäri Suomea. Ei ole merkitystä todellakaan yrityksen koolla eikä sijainnilla, vaan sillä, mitä se tekee ja miten se aikoo kasvaa. Ja kun tiedetään, että Suomi elää viennistä ja kaksi kolmasosaa Suomen viennistä tehdään Uudenmaan ulkopuolella Suomessa, niin Suomen kasvun kivijalat todella ovat siinä, että me autamme koko maassa olevia yrityksiä. Kun nämä valtion palvelut ovat jatkossa tarjolla nyt sitten myös tasavertaisesti kaikille yrityksille ympäri Suomea, olisin kysynyt ministereiltä, miten aiotaan turvata myös tämä kasvupalveluverkosto ja näitten yhteyshenkilöitten jatko — Team Finlandin esimerkiksi — sekä se, että he ovat maakunnissa ja että nämä valtakunnalliset palvelut myös ovat tarjolla kaikille, kun tiedetään se, että Finpron ja Tekesin varsinaisia toimihenkilöitä ei ole kaikissa maakunnissa, mutta että nämä palvelut olisivat silti saatavissa sitten näiden yhteyksien ja yhteyshenkilöitten kautta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt palaamme puhujalistaan.

14.51 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Professori Matti Pohjola totesi, että Suomen hyvinvoinnista on 1860-luvun jälkeen kaksi kolmasosaa tullut ideoista ja yksi kolmasosa koulutuksesta. Pääomien osuus suomalaisesta menestyksestä ja elintason noususta on ollut vähäinen. Siksi on aivan selvää, että jatkossakin innovaatioihin perustuva kasvu on ainoa Suomen tie. Sitä surullisempaa on se, että juuri innovaatioihin ja innovaatioiden tukemiseen on liittynyt sekä edellisen hallituksen mutta ehkä korostetummin vielä varsinkin tämän hallituksen osalta melkoista, melkoista tuhotyötä. Ensiksikin Finpron koko järjestelmä, se konsulttiyhtiö, romutettiin, myytiin eteenpäin ja todettiin sitten konkurssikypsäksi. Ja samaan aikaan hyvin huolella Vanhasen hallituksen aikana rakennetut strategisen huippuosaamisen keskuksat myöskin päätettiin lopettaa tämän hallituksen alkaessa, ja siihenhän paloi vain miljardi euroa.

Tavoitteet eivät sinänsä ole muuttuneet miksiäkään. Haluamme, että yritykset, niin suuret kuin pienet, ovat keskenään tekemisissä. Startupit kirittävät suuria yrityksiä ja kansainväliset yritykset taas puolestaan auttavat kasvuyrityksiä, ja samaan aikaan niillä on yhteys korkeakoulun soveltavaan tutkimukseen, tuotekehittelyyn, mutta nämä keinot on kerta toisensa jälkeen laitettu romukoppaan. Toivon, että seuraava hallitus ei ole sellainen hallitus, jonka omasta mielestään täytyy keksiä kaikki jälleen kerran alusta.

Mutta silti on toivottava, tai ehkä juuri siksi on toivottava, että tämä Business Finland -hanke tulee onnistumaan. Mutta se lähtee haasteellisesta tilanteesta. Kuten professori Puska tuossa aikaisemmin totesikin — tai edustaja Puska tässä salissa — on muistettava se, että myöskin t&k-rahoitusta on löydyttävä yliopistoille ja tutkimusorganisaatioille. Tämä ei saa olla ainoa väylä rahoittaa suomalaista kasvua. Silloin luonnollisestikaan se tuotteistus ja välitön markkina-asema ei ole se, mitä tavoitellaan, vaan yleinen tieteellinen korkeatasoinen tutkimus. Sitä ei saa unohtaa.

Mutta kuten nämä perustavat organisaatiot ovat tässä todenneet, Business Finland aloittaa laskevien resurssien aikana. On vähennetty 100 henkilötyövuotta viimeisen kymmenen vuoden aikana, noin 100 miljoonaa euroa rahoituksesta, siis useamman hallituksen aikana. Voi olla, että asiakkaat kokevat palvelun heikkenevän, kun tämä suurella fanfaarilla synnytetty yhteenliittymä onkin sitten itse asiassa paljon pienemmillä resursseilla operoiva kioskki. Tässä on yksi haaste, johon täytyy pystyä vastaamaan. Tässä luonnollisestikin ylimmän valtiiovallan tahtotila on äärimmäisen tärkeä. On ollut hyvä kuulla, että sellainen löytyy. Nimittäin OECD:n tuore arviointi vuodelta 2017 Suomen innovaatiojärjestelmästä totesi ehkä suurimmaksi puutteeksi sen, että ylimmällä poliittisella päätöksenteon taholla ei ole sitoumusta ja tahtotilaa siihen, miten tämä innovaatorahoitus etenee, ja siitä annoin äsken hiukan esimerkkejä.

Yksi asia, mistä vähemmän keskustellaan ja mistä tulisi keskustella tässä samassa yhteydessä, on varmasti se, miten huolehditaan siitä, että yhä voimakkaammin alueellistuva ja maakunnallistuva t&k-toiminta ja kehittämistoiminta on aidosti vaikuttavaa. Tästä olemme keskustelleet valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaostossa. Loppujen lopuksi EU-osarahoitteisia tukia jaetaan 346 miljoonaa, eli se on enemmän kuin tämä Tekesin virallinen rahoitus, ja ainakin kun nyt vertailee rakennerrahastotukien vaikuttavuutta eri maakunnissa, sen lopputulos on hyvin kirjava. Tässä ministeri Lintilän oma maakunta Keski-Pohjanmaa antaa vähän varoittavaa esimerkkiä tulevaisuudesta, kun Keski-Pohjanmaan liitto on joutunut palauttamaan maksatuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

Vielä yksi asia, johon meidän täytyy kiinnittää huomiota, on tietenkin tämä hallintorakenne. Tämä on aika erilainen ja eriskummallinen, kun meillä on osakeyhtiö ja virasto naitettu yhteen. Tämä asettaa haasteita sille, että nämä löytävät sellaisen toimintatavan, joka toimii molemmille ja kaikkien parhaaksi.

Arvoisa puhemies! Jos haluaa tämän haasteen tiivistää yhteen kysymykseen, se on se, että osakeyhtiö, joka antaa viraston ohjata itseään, ei ole osakeyhtiö, mutta taas virasto, joka ei voi ohjata osakeyhtiötä, ei ole aito hallinnollinen virasto. Tässä on siis haasteita, mutta kun nykyään käytetään haaste-sanaa ikään kuin ongelman synonyymina, niin todetakaan nyt sitten niin, että kohdataan nämä haasteet hyvässä hengessä ja yhteistyössä.

14.57 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Vuoden 18 alussa Tekes ja Finpro yhdistyivät Business Finlandiksi ja näin Suomeen saadaan TEMin johdolla ja valtion noin 600 miljoonan euron rahoituksella osaamisen ja viennin kehittämiseen keskittyvä, jo tällä hetkellä valmiiksi kansainvälistynyt yksikkö. Mielestäni tämä antaa pitkää aikaa, sanoisin näin, toivoa yrityksille, suomalaisille pk-kasvuyrityksille, miksei myös suuremmille yrityksille, ja suomalaiselle työlle.

Tässä tulevassa yksikössä tulee toimimaan noin 600 asiantuntijaa, mutta jos sitä verrataan kilpailijamaihin, niin se on kyllä onnetoman pieni. Eliikkä meillä on tulevaisuudessa haaste se, että jos me haluamme, että Suomessa viennin johdolla rahoitetaan tätä toimintaa, jota me tarvitsemme 20-luvulla kasvavasta palvelutarpeesta johtuen, niin meidän on kyllä jatkossa vähän mietittävä tätä viennin kasvattamisen mahdollisuutta sillä tavalla, että meillä satsataan tulevaisuudessa enemmän.

Business Finlandin tehtävänä on edistää suomalaisen yritystoiminnan kansainvälistymistä erityisesti tuotekehityksen ja viennin osalta. Tämä onkin aika lailla tarpeen, koska viimeisten 15 vuoden aikana Suomi on menettänyt noin puolet aikaisemmasta osastamme siitä maailmankaupasta, mitä se oli. Se oli 2000-luvun alkupuolella noin 0,6 prosenttia ja tällä hetkellä se on noin 0,3 prosenttia. Eliikkä kansainvälisesti tehdään edelleen kauppaa, mutta Suomen kauppa kansainvälisesti on pienentynyt puolella. Tähän kun lisätään vielä se, että viimeisen vuosikymmenen aikana Suomi on jäänyt jälkeen muusta Pohjolasta noin 20 prosenttia kansantuotteessa ja just se on nimenomaan johtunut, jos katsotaan tilastoja, tästä, että meillä on vienti hyytynyt, ja se voi johtua ja johtuukin suurelta osin siitä, että meillä aikaisemmin on rakennettu vienti suuryritysten varaan ja tällä hetkellä toivotaan siten pieniä yrityksiä pelastukseksi, mutta meillä ei ole siihen niitä apuvälineitä vielä tähän mennessä ollut käytettävissä. Sen takia minä pidän tätä hyvänä asiana, johon pitää myös jatkossa satsata. Meillä on huomattavasti vähemmän kasvuhaluja pieniä pk-yrityksiä verrattuna esimerkiksi Ruotsiin, Norjaan ja Saksaan ja kaikkiin muihin, ja tämäkin pitää pysyä korjaamaan. Meidän pitäisi tässä salissa nimenomaan huomata tämä ero, että jos me haluamme kasvua Suomelle, niin tämä on se ykkösasia.

Tämä Business Finland tulee haastamaan myös maakunnat. Siellä toisessa päässä toimivat pienet ja keskiuuret yritykset maakuntien johdolla ja ne taas ovat yhteydessä Business Finlandiin. Sen takia kaikilla maakunnilla tulisi olla mahdollisuudet toimia tällä alalla, ja todennäköisesti siinä on haastetta. Ainakaan minä en vielä tiedä, miten tämä tullaan jatkossa ratkaisemaan. Esimerkiksi Tekes on toiminut tähän asti sillä tavalla, että sillä on asiantuntijaverkko ollut koko Suomessa ja jos jossakin halutaan Tekesin asiantuntemusta tai vaikka tuotekehityksestä saada jotakin selvää, niin asiantuntija ohjataan sitten Kouvolasta vaikka Sotkamoon. Tulevaisuudessa pitäisi olla jokaisessa maakunnassa omat asiantunti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

jat joka ikiseltä alalta, ja tähän ei tietenkään Suomessa ole mahdollista. Tämä pitää jotenkin pystyä ratkaisemaan sitten jatkossa, ja niin että se sitten toimii viennin kanssa yhteistyössä. Elikkä tässä olisi tarkennettava näitä meidän tulevaisuudenkuvia, että me pysytymme lainsäädännössä tekemään sellaisen organisaation, joka toimii sitten yhteen koko Suomessa.

No, tässä täytyy Team Finlandin verkoston auttaa myös yrityksiä kohdemaassa ja siellä kohdemaassa nimenomaan pystyä purkamaan niitä kaupan esteitä, mitkä joka maassa ovat omanlaisensa. Sen takia tällä hetkellä, ainakin oman kokemuksen mukaan, kaikissa maissa on ratkaistava ensinnäkin se, miten saadaan ne esteet sieltä pois. Ja kun siellä ei varsinaisesti ole ollut muuta kuin vientiasiamiehiä, jotka — täytyy sanoa — ovat ehkä vähän muissa tehtävissä olleet viime aikoina, niin niitten takaisin saaminen on kyllä meillä haaste.

Meillä tällaisenä pienenä avoimena kansana, jolla ei ole suuria omia pääomia käytettävissä, ainut kasvumahdollisuus on osaamisen ja viennin yhdistämisessä ja sitä kautta kasvamisessa. Siinä meillä on minun mielestäni vielä hyvät mahdollisuudet täysin onnistua. Minun mielestäni tässä on meillä sampo, jos niin ymmärrämme ja panostamme viisaasti. — Kiitos.

15.02 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Pidän erittäin hyvänä tätä esitystä Tekesin ja Finpron yhdistämisestä. Olen palvelun käyttäjänä vientiyrityksissä monta kertaa kohdannut sekä Tekesin että Finpron. On ollut välillä aika epäselvää, mitä palveluja kumpikin tarjoaa ja millä tavalla ne eroavat toisistaan. Siinä mielessä on hyvä, että ne nyt yhdistetään, mutta toki tietysti pitää vielä vähän täsmentää sitä, mikä on sitten tämän innovaatiokeskuksen ja toisaalta osakeyhtiön välinen rooli. Hyvä kuitenkin, että menemme nyt lähemmäs muiden Pohjoismaiden toimintaa.

Kuten edustaja Suutari aiemmin totesi, niin suurin osa meidän viennistämme on tähän saakka ollut suurten yritysten vientiä ja kansainvälistä kauppaa. Sen lisäksi siinä on vielä sekin haaste, että se on business to business -kauppaa eli yrityksiltä yrityksille, ja se on yleensä se ensimmäinen, joka kärsii silloin, kun maailmanlaajuisesti kärsitään lamasta tai edes taantumasta. Siinä mielessä meillä on haaste saada meidän vientirakenteemme monipuolisemmaksi, että sinne tulee enemmän palveluita ja kuluttajatuotteita.

Ministeri Lintilä, mainitsitte, että meidän tavoitteemme onkin kaksinkertaistaa pk-yritysten vienti vuoteen 2020 mennessä. Olen sitä mieltä, että se on erittäin hyvä tavoite, mutta meidän pitäisi muistaa, että kansainvälisten yritysten tekeminen ei ole pelkästään myynnistä ja markkinoinnista kiinni, vaan meidän pitäisi saada Business Finlandiin myöskin liiketoimintaosaamista, koska aika usein pk-yritykset kuvittelevat, että se, että pärjätään Suomen markkinoilla maakuntatasolla, riittäisi sinne maailmalle, mutta se vaatii koko ajattelutavan muutoksen siinä yrityksessä, ja siihen ei pelkkä myyntiosaaminen riitä.

Lopuksi vielä kiinnittäisin huomion samaan kuin moni muukin täällä elikkä resursseihin, jotka tällä tulevalle organisaatiolla on. Toki niitä pitää olla eniten kohdemaissa, mutta korostaisin myöskin sitä, että toivottavasti Business Finlandilla on mahdollisuus tulevaisuudessa [Puhemies koputtaa] maakuntien ja suurimpien kaupunkien kanssa tehdä yhteistyötä, jotta saadaan todella vauhtia pk-yritysten kansainvälistymiseen.

15.04 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Kuten tässä keskustelussa on monta kertaa kuultu, niin hallituksen esitys on todellakin kannatettu ja odotettu. Kun kaksi toimi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

jaa yhdistyy, Finpro ja Tekes, niin kahden toisiaan tukevan ja limittäin toimivan tahon yhdistyminen antaa myöskin hyvät lähtökohdat toimintatapojen muutokselle. Mutta kuten tässä salissa on myöskin moneen otteeseen todettu, pelkästään yhdistyminen ei takaa sitä, että muutos tapahtuu oikeaan suuntaan.

Suomi elää viennistä. Me olemme niin pieni kansakunta, että meidän on kuljettava samaan suuntaan, jotta myöskin menemme eteenpäin, ja näin ollen tarvitaan yhteisiä tavoitteita. Tässä vaiheessa kiitokset ministeri Lintilälle ja ministeri Mykkäselle tästä hallituksen esityksestä. Me kuitenkin tiedämme, että ne yhteiset tavoitteet ja tietynlainen Suomi-sateenvarjon saaminen niin tänne kotimaahan kuin myöskin kansainvälisesti tarvitsee yhteisiä tavoitteita. Kysyisinkin nyt ministeri Lintilältä, miten tämän hallituksen esityksen avulla pystymme valjastamaan siis sekä kotimaan että toisaalta — ministeri Mykkäseltä — meidän suurlähetystömme paremmin tukemaan tietynlaista Suomi-sateenvarjotoimintaa, Suomi-lasien läpi katsomista. Siinä on kuitenkin kyse systemaattisesta ja johdonmukaisesta osaamisen edistämisestä, viennin ja kaupallisen markkinoinnin osaamisen puolelta, mutta myöskin siitä tietojen vaihdosta, että takaamme sen, että se hyvä toiminta, mikä meillä on täällä kotimaassa, myöskin saadaan ulkomaille vietyä, ettei käy niin kuin jossain vaiheessakin on käynyt, että vasta ulkomaille huomataan, mitä Suomessa osataan.

Ihan loppuun muutama sana BusinessOulusta. Viiden kunnan isossa yhdistymisessä 5—6 vuotta sitten yhdistettiin kahdeksan elinkeinotoimijaa Oulussa. Kun Oulu sukelsi ensimmäisenä ict-alalla, niin ei voi sanoa kuin että se oli onni, että me [Puhemies koputtaa] edimme nämä elinkeinotoimijat yhdistää ennen sitä sukeltamista, ja sitä kautta myöskin noustiin ensimmäisenä.

15.07 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa puhemies! Tavoite yhdistää Tekesin ja Finpron toimintaa selkeämmäksi Business Finland -kokonaisuudeksi vaikuttaa perustellulta ja kannatettavalta. On myös perusteltua selkeyttää ja yksinkertaistaa valtakunnallista yrityspalvelujärjestelmää ylipäätään, edistää innovaatioidemme kansainvälistymistä ja tukea kasvupalveluita. Ennen kaikkea olen iloinen siitä, että tässä on huomioitu myös pk-yritysten viennin lisääminen lähivuosina.

Kuten todettua aiemmissa puheenvuoroissa, innovaatiotoiminnan resurssit Suomessa ovat kuitenkin kansainvälisten vertailujen mukaan alle OECD-maiden keskiarvon, ja kansainvälistymisenkin resurssit ovat Suomessa alustavien arvioiden mukaan alle kilpailijamaiden tason. Meidän lieneekin syytä tarkkailla todella tiukasti, riittävätkö nämä toimet, joita me nyt teemme, jotta me voimme pitää huolta siitä, että meillä on jatkossakin kansainvälistä liiketoimintaa riittävästi. Toivottavasti tämä uusi malli vastaa tähän haasteeseen.

Business Finlandista olisi tarkoitus muodostaa myös yhteistyökumppani maakuntien elinkeinopalveluille. Olen jossain määrin huolissani siitä, että esimerkiksi kasvukaupunki-seuduilla elinkeinopolitiikka uhkaa karata varsin kauas, kun se karkaa maakuntatasolle. Jo nyt monet seudulliset elinkeinopalvelut koetaan joissakin kunnissa etäisiksi. Onneksi hyviäkin esimerkkejä toki on. Yhteistyötä tarvitaan, ja ylikunnallisuus on hyväksi osamoinnin ja päällekkäisyyksien välttämiseksi ja etteivät kunnat kilpaile tarpeettomasti keskenään. Kuitenkin elinvoiman edistämisessä kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla tulee mielestäni olla jatkossakin riittävä liikkumatila, oli maakuntamalli tai ei. Tähän kannattaa tavalla tai toisella kiinnittää huomiota.

Jos tähän vielä yhdistetään valtakunnallinen taso, toivon, että kyseessä on sitten aidosti keskusteleva ja vuorovaikutteinen kumppanuus näiden tasojen välillä. Meillä on Suomes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

sa myös sellaista historiaa ollut, että valtionhallinto tulee paikalle ja jyrää asiat ja sitten jatketaan seuraavaan paikkaan. Minä toivon ja luotan siihen, että tätä mallia kehitetään nyt nykyaikaisesti. — Kiitos.

15.09 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! On tosiaan ilo keskustella esityksestä, jota lämpimästi kannatetaan salin laidalta toiselle, koska tässähän ollaan nimenomaan tuomassa lisää palveluiden resursseja yritysten kasvun ja viennin tukemiseksi. On myös hyvä tarkentaa ja korjata väärää käsitystä siitä, että esimerkiksi suurilta kaupungeilta oltaisiin viemässä joitakin kasvu- tai elinkeinopalveluita pois. Näinhän ei ole, vaan valtio on lisäämässä alueelle palveluita yrityksille. Tässä on ehkä hieman väärää käsitystä liikkeellä.

Mutta sitten tästä Business Finland -kokonaisuudesta: on todella erittäin tärkeää, että tosiaan näitä palveluita tarjotaan sitten koko maassa jatkossa, ja kun tiedetään nämä resurssit, mistä on paljon puhuttu — että Finprolla ja Tekesillä ei ole kaikkiiin maakuntiin henkilöitä, jotka siellä ovat läsnä ja tekevät sitä käytännön työtä yritysten kanssa — ne palvelut pitää tarjota valtakunnallisesti jatkossakin, ja tämä on ihan ymmärrettävää. Mutta siinä, kuinka tämä koordinointi tapahtuu nimenomaan tässä Business Finland -kokonaisuudessa, on tärkeää, että yrityksillä todella on se ovi, mistä käydä sisään ja saada ne palvelut, ovi näihin erilaisiin, varsinkin valtion rahoittamiin, yritysten kasvua ja vientiä tukeviin toimiin.

Tämän elinkeino- ja innovaatiopolitiikan vaikuttavuuden ja alueellisen asiakaspalvelun kannalta kysyisin edelleen ministereiltä siitä, miten tämän Business Finland -kokonaisuuden läsnäolo kaikissa tulevilla maakunnissa varmistetaan. Onko tämä varmistettava esimerkiksi säädöspohjaisesti, vai kuinka tullaan varmistamaan, että yrittäjät saavat nämä palvelut myös jatkossa?

15.11 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Varmasti nyt alkuunsa on sanottava oma tyytyväisyyteni siitä, että hallitus tuo tällaisen esityksen, ja toivotaan sille jatkossa hyvää onnea ja erityisesti tarmoa niille, jotka ovat lakiesityksen takana ja haluavat viedä tämän sitten maaliin asti. Suomi tarvitsee juuri tällaisia välineitä. Minun mielestäni täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja. Edustaja Suutari erityisesti toi esille sen, että tarvitaan jo jotakin uutta ja että meidän on pakko keskittyä johonkin yksittäiseen ja oleelliseen asiaan.

Keskustelu on ollut hyvin vientivetoista. On tärkeää totta kai, että meillä on kanava auki tuotteille vientiin, mutta on kyllä hyvä huomata, että ennen kuin yritykselle annetaan vientiseteli käteen, pitää olla jotain vietävää. Minun mielestäni meillä tällä hetkellä tästä maasta puuttuu sellainen väline, joka mahdollistaa sen mikro- ja pk-sektoriyrityksen tuotannon laajentamisen, teollisten laitteiden hankinnan ja siihen investoinnin. Meillä on hyviä välineitä, ja me pystymme Tekesin kautta tuottamaan hyviä innovaatioita, mutta sen jälkeen meillä ei olekaan rahaa niihin yrityksiin, jotka juuri innovaatioiden teollisiksi tuotteiksi tekemistä pystyisivät harjoittamaan. Suomen Pankin rahoituselvityksen mukaan, mikä yrityksille suunnattiin, edelleen erityisen kriittisenä pidetään sitä, että mikro- ja pk-yrityksellä rahoituksen saanti on vaikeaa. Kun täällä esille tuotiin tämä kasvumoottorirahasto, niin jotakin juuri sen kaltaista välinettä tähänkin kotiin kaivattaisiin siltä osin, että siellä olisi mahdollisuus viedä se idea eteenpäin. Nyt olisi yksi yksittäinen kanava vielä, kun se hallinnollisesti mahdollistetaan, että tämä Business Finland voisi olla sellainen taho, joka tekee sen ratkaisun. Itse olen joskus ajatellut, että kun se tuote on Tekes-rahoituksen myötä saatu niin sanotusti valmiiksi, Tekesin loppuraportin pitäisi olla sellainen, että jos jossakin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

on sellainen rahasto, niin se jo loppuraporttileimalla hyväksyy, että ollaan tehty ne selvitykset, mitä esimerkiksi nyt erityisesti oliko se Yhdysvaltain vientiin suunnataan niitä välineitä, että pystytään kolmivaiheisesti analysoimaan yrityksen kyvykkyys ja niin edelleen.

Mutta kun edelleen pitää olla se rahoitus, mistä me otamme sen rahan? Hallitus määrätietoisesti ei halua velkaantua eikä ottaa lainaa tällaisen ison rahaston luomiseen. Niinpä kysynkin tässä ministereiltä: olisiko meillä mahdollisuutta ruveta ajattelemaan, kun kotitalouksien varallisuus tällä hetkellä pankeissa on noin 80 miljardia euroa, jotka ovat siellä nollakorolla, että voisimme löytää kanavan, että mahdollistamme suomalaisille osallistumisen kansan kasvurahastoon, joka toimisi valtion takauksella niin, että yksittäinen kotitalous voisi sijoittaa tällaiseen kansan kasvurahastoon, niihin hankkeisiin, jotka nimenomaan ovat kotimaassa toimivia yrityksiä ja ovat kasvurahan tarpeessa, vaikkapa sitten 3 prosentin tuotolla? Uskoisin, että aika moni kotitalous voisi innostua, jos se valtion takauksella olisi mahdollista. Joka tapauksessa meillä kotimarkkinoilla on rahaa, ja valtiolla on käytettävissä esimerkiksi Senaatti-kiinteistöjen pääoma, jota vastaan lainarahan ottaminen ei olisi valtionvelkaa. Mutta yhdistetään rahasto, joka olisi myös riskejä ottava, ja toivotaan, että me saamme nimenomaan näille kasvuyrityksille, joiden on mahdollista kasvaa, rahoituksen kuntoon.

15.16 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykoski piti hyvän puheenvuoron tästä raha-asiasta ja kasvun pullonkauloista, ja varmaan kuulemmeikin lisää tästä aiheesta Kansalaisinfossa tänään kello 17 tilaisuudessa, jota edustaja Myllykoski vetää.

Mutta itse asiaan. Business Finland on aivan erinomainen asia. Tässä yhdistetään Teke-sin ja Finpron toiminnot ja saadaan lisää dynamiikkaa meidän vientiimme ja vientivetoisuuteen. Noin 600 miljoonaa euroa vuodessa tähän on käytettävissä, ja toivon, että siihen saadaan sitten hyvää potkua. Aika moni suomalainen uusi firma on niin sanotusti born global eli heti kansainvälisessä askeleessa mukana, ihan jo sieltä yhden miehen firmasta pk-sektoriin ja isompiin firmoihin, ja ne tarvitsevat kyllä yhtä lailla näihin ensimmäisiin askeleisiin vahvasti kansainvälistä tukea, on se sitten käsityöyrittäjä Pohjaslahdella tai it-firma Helsingissä.

Siitä, millä me saamme Suomeen niitä investointeja: Meillä on Slushistakin kokemuksia, että näitä globaaleja rahoittajia meillä kyllä käy. Mielellään ne ostavat yritykset täältä ja vievät sitten ehkä ideat muualle. Se, miten me saisimme ne kotimaahan jäämään ja myös täällä kasvamaan, on varmaan se yhteinen haaste.

Tässä kokonaisuudessa on hieno asia myös se, että jo aikaisemmin tämän vuoden alusta on asetettu joka maakuntaan Team Finland -henkilö, ja toivon, että myös yhteistyö Business Finlandin kanssa tulisi sujumaan erinomaisesti. Eli silloin maakunnalliset pienyrittäjät pääsevät myös viennin vauhtiin isompien mukana. Toivon tähän yhteistyöhön niin maakuntien kuin kuntien ja elinkeinotoimijoitten apua, että päästään sieltä ruohonjuuritasolta asti tuomaan vientiä eteenpäin. Tässä asiassa näen, että tämä on meille lisää maakuntiin. Täällä oli keskustelu, että viedään jotain pois isoilta kaupungeilta. Näin päinvastoin vahvistamme maakuntien vientiä ja vientivetoisuutta.

Yksi huolenaihe minulla tässä on matkailun edistäminen. MEKhän lopetettiin vuonna 2015, ja sitten toiminnot siirtyivät Finprohon. En tiedä, lähtivätkö ne edes kunnolla käyntiin, tuntui vähän siltä. Eli kuinka paljon nyt sitten satsataan Suomen matkailun kehittämiseen ihan oikeasti, ja tehdäänkö myös siinä pohjoismaista yhteistyötä? Tämä on mei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

dän kärkivientitoimialojamme tällä hetkellä, ja toivoisin siihen vastauksen, mitkä ovat panokset. Siellä on 24 henkilöä nyt henkilöstössä. Onko se riittävää, ja millä tavalla me voimme vielä vahvistaa matkailun markkinointia? Todellakin muun muassa tämä pohjoismainen näkökulma olisi vielä hyvä saada tähän lisäksi.

Täällä mainittiin, että suurlähettiläsverkosto on tietenkin tukena ja apuna. Jonkun veran eduskunnan eri valiokuntien matkoilla olen kyllä tutustunut useampaankin suurlähettilääseen. He ovat siellä paikalla neljä vuotta, ja heidän kiinnostuksensa eri toimialoihin on kyllä ihan hyvin erilainen ja vastaanotto on ollut hyvin erilainen. Eli voi sanoa, että suurlähettiläsverkosto on lisä tähän asiaan, mutta sen päälle ei kannata laskea kovinkaan paljoa.

Arvoisa puhemies! Näillä sanoilla. Erittäin hyvä hanke, ja toivon hyvää menestystä.

15.20 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Toivon, että tämä organisaatiomuutos on niin menestyksellinen myös käytännössä kuin mitä tässä useissa puheenvuoroissa on hehkutettu. Suomessahan on surullisen useita esimerkkejä siitä, että yritys on saanut innovaatioon julkista rahoitusta mutta ei sitten välttämättä sen innovaation kaupallistamiseen. Monia hienoja suomalaisia innovaatioita on kehitetty julkisen rahoituksen turvin, mutta siinä vaiheessa, kun ollaan ottamassa ratkaisevia askeleita siihen, että siitä todella sitten tulisi tuloja ja vientiä ja voitaisiin niin sanotusti rahastaa, se on jouduttu myymään jollekin ulkomaiselle isolle firmalle. Toivon, että tähän ongelmaan tulee parannusta.

Mutta eniten olen seurannut suomalaisen ympäristöteknologian, cleantechin, vientiä. Useat suomalaiset firmathan valmistavat erittäin hyvää ympäristöteknologiaa, päästöjä puhdistavaa ja energiaa säästävää teknologiaa, mutta monet isot ulkomaiset asiakkaat etenkin Aasiassa haluavat kokonaisia laitoksia avaimet käteen. Niillä ei ole rahkeita etsiä esimerkiksi vedenpuhdistuslaitoksen tai jätevedenpuhdistuslaitoksen kaikkia hanikoita ja komponentteja erikseen maailmanmarkkinoilta. Ja tässä jotkut tuntemani ihmiset, jotka ovat ympäristöteknologian ja viennin kanssa tekemisissä, ovat pitäneet ongelmana sitä, että suomalaisilla ei ole tarpeeksi hyviä yhteyksiä isojen kansainvälisten laitostoimittajien kanssa, jotta sitten näiden kautta saataisiin näitä suomalaisia hyviä teknologisia innovaatioita levitettyä laajemmalle. Toivon, että tähänkin ongelmaan nyt sitten saadaan parannusta tämän organisaatiouudistuksen kautta.

15.22 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä on pidetty erittäin hyviä puheenvuoroja tästä Tekesin ja Finpron yhdistymisestä ja maakunnallistumisesta. Haluaisin myös nostaa huoleni siitä asiasta, että ei laskettaisi liikaa suurlähetystöverkon varaan, tai ainakin siellä pitää merkittävää mielipidemuokkausta tehdä, koska toimijoita on moneksi. On jo valmiiksi erittäin kasvu- ja vientiorientoitunutta väkeä ja sitten on sellaista, joka saattaa nähdä yritystoiminnan jopa pahana asiana, ja itse asiassa tulevaisuuden rekryissä täytyisi miettiä, että toimisimme samaan suuntaan, kuten esimerkiksi Tanska ja moni muu maa on toiminut, että koko rekryäminen lähtee siitä oman maan kasvun edistämisestä.

Mielestäni on erittäin hyvä, että näitä palveluita tulee lähemmäksi asiakasta. Käytännön esimerkki Metko-messuilta, joka on valtakunnallisesti suurin metsäalan tapahtuma — aina erilaisista biokuiduista vaikkapa Ponsseen asti on siellä Metko-messuilla esillä — on, että kun kysymme muutama vuosi taaksepäin, miten he tunnistavat Team Finlandin toiminnot ja kuinka paljon ovat saaneet hyötyä, valtaosa toimijoista siellä ei ollut saanut minkäänlaisia kontakteja ja arveli, että heidän toimialansa ei ehkä ole niin seksikäs, vaikka vientiä saattoi olla kymmeniä miljoonia ja Uuteen-Seelantiin ja eri maanosiin asti. Mielestäni nyt tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

maakunnallistaminen edesauttaa sitä, että koska näitä innovaatioita tehdään ihan kaikilla sektoreilla ja jokatyypisissä yrityksissä, niin on ehkä helpompi päästä kiinni näihin.

Vielä asia, jonka haluaisin nostaa tähän keskusteluun, on elintarvikevienti. Tässä asiassa ollaan aika hienosti nyt onnistuttu [Puhemies koputtaa] tällä hallituskaudella, mutta mitä tämä instanssi voisi tehdä elintarvikeviennin hyväksi?

15.24 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! Tässä salissa on käyty todella hyvä keskustelu kansallisesti erittäin tärkeästä asiasta, ja olisin kiittänyt ministereitä myöskin vastauksista. Minun puheenvuoroni ei missään tapauksessa ollut kritiikkiä. Tämä asia on todella tärkeä, esitys hyvä.

Halusin kiinnittää huomiota tutkimuksen merkitykseen. Kun sanottiin, että tässä on kysymys yhdessä tekemisestä, niin tässä kokonaisuudessa todellakin yritykset ja tutkimuslaitokset tekevät erittäin vahvaa pohjaa sille, että olisi mahdollisimman hyvät edellytykset ja hyvät tuotteet myöskin vientiin. Minä olen maailmalla nähnyt tällaisten tutkittujen tuotteiden hyvää vientityötä, myöskin asioissa, jotka liittyvät edustaja Kalmarin mainitsemiin elintarviketuotteisiin.

On hyvä, että ministeri Lintilä sanoi, että rahaa on. Kysymys on siitä, mitenkä tämä sitten tässä tapahtuu. On muistettava, että tuotteiden myynti ja markkinointi ei yksin ratkaise, toki sitä tarvitaan, mutta tärkeintä on tietysti se, että tuote on hyvä, mielellään innovatiivinen tuote, josta on hyvä tutkimusdokumentaatio. Eli todella toivoisi, että tässä uudessa rakteudessa, tässä kokonaisuudessa tutkimuksen osuus muistettaisiin ja että valiokuntakäsittelyssä tätä puolta myöskin arvioitaisiin ja pohdittaisiin ja myöskin selviteltäisiin niitä käytännön menettelytapoja, jotka eivät esityksestä ihan tarkkaan käyneet ilmi: mikä on tämän rahoituskeskuksen rooli, mikä on osakeyhtiön rooli, ja mitenkä tämä työ käytännössä tapahtuu.

15.26 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Jäi tuossa omassa puheenvuorossa kysymys esittämättä ministerille. Kun täällä mainittiin tämä ylivieskalainen Viexpo, niin itse muistan, kuinka 90-luvulla ja 2000-luvun alussa Viexpo järjesti esimerkiksi Cebit-messuihin Hannoveriin Pohjois-Pohjanmaan yrityksiä. Niitä oli kymmeniä, ja silloin saatiin aikaan vientiä niistä yrityksistä, ja ne vieläkin toimivat siellä puolella. Mutta sitten tämä viennin ja messujen rahoitus väheni sieltä paristakymmenestä miljoonasta nollaan tässä välillä. Tosiaan annettiin sitä joulurahaa vähän yli miljoona tässä pari vuotta sitten. Nyt sitten olisin kysynyt ministeriltä: onko tähän tältä osin tulossa lisää?

Ja sitten toinen kysymys: Vielä 90-luvulla tämä vientiponnistelu oli pienten yritysten kohdalla sitä, että suuret yritykset saivat Tekesiltä rahoitusta ja se projekti oli sitten yhteinen. Siinä oli pieniä yrityksiä ja suuria yrityksiä mukana. Sitten kun suomalainen ilmapiiri muuttui niin, että ei enää hyväksytty, että suuret yritykset saavat minkäänäköistä rahoitusta — tai saavat ne jotakin, mutta ne eivät saa enää Tekesin rahoitusta niillä ehdoilla kuin aikaisemmin — niin se yhteinen kohde ikään kuin hyytyi kaikilta ja tämä paletti hajosi. Onko mietitty, että voisiko ajatella hyväksyttävän sitä, että suuretkin yritykset, jotka rahoittavat pienempiä yrityksiä, jatkossa saisivat tuotekehitysavustusta niiltä osin kuin on tutkimuksesta kysymys?

15.27 Antti Rantakangas kesk: Arvoisa herra puhemies! On hieno asia, että nyt meillä on salissa käsittelyssä asia, joka saa hyvin laajaa tukea hallituksen suunnalta mutta myös-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

kin opposition suunnalta. Nähdään, että tämä ratkaisu, jossa Finpro ja Tekes yhdistetään Business Finlandiksi, on hyvä asia ja se tulee tehostamaan toimintaa, purkamaan byrokraatia ja myöskin kokoamaan voimavaroja viennin edistämiseen. Haluan korostaa myös tätä Team Finland -konseptia, johon kuuluu myöskin Finnvera erittäin tärkeällä roolillaan. Esimerkiksi meidän laivanvarustuksen kannalta Finnveran rooli on elintärkeä. Voisi sanoa niin, että jos meillä ei olisi tätä Finnveran työkalua, niin monet ne kaupat — voi sanoa, että kaikki — jäisivät toteuttamatta. Elikkä kun puhutaan viennistä, niin Finnveraa ei voi missään tapauksessa unohtaa. Ja on hyvä myöskin, että fyysisesti nämä toimijat toimivat Ruoholahdessa samassa kokonaisuudessaan, samassa konttorikokonaisuudessaan.

Täällä kollegat Pirttilahti ja Kalmari ottivat esille suurlähetystön roolin, ja itsekin pitää sanoa, että siinä on varmasti parannettavaa. Osa varmaan johtuu siitä, että siellä on varsin lyhyitä jaksoja, mitä lähettiläät ovat. Mutta kyllä monissa maissa suurlähetystön rooli periaatteessa ovien avaajana on tärkeä, ja uskon, että on menty parempaan suuntaan: lähettiläillä pitää olla selkäytimessä se, että he ovat myöskin suomalaisen tuotannon ja teollisuuden viennin edistäjiä niissä kontakteissa, mitä virkatehtävässä muodostuu, ja myös kokoomassa toimijoiden verkostoa. Elikkä nyt mielestäni ollaan menossa hyvään suuntaan, mutta jatkuva skarppaus tässä pitää olla, että tuloksia saadaan vieläkin paremmin. Mutta hyvä lakiesitys, ja erinomaisen hyvä, että näin vahvaa tukea tulee täältä salistakin.

15.29 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Puhuin äsken pohjoismaalaisesta yhteistyöstä, ja oikeastaan jatkan samasta aiheesta, vaikka ministeri Mykkänen ehti jo poistuaakin. Eli kun nyt hallitus on tehnyt valintoja, joista voi olla samaa mieltä tai eri mieltä — puhun siis biotaloudesta — niin ihmetystä on aiheuttanut minulla ainakin se, että jos ajatellaan niitä maita, missä metsäteollisuus on luonnostaan vahvaa, ne ovat oikeastaan aika pitkälle samoja maita, jos katsoo vaikka sitä, missä pelataan jääkiekkoa. Ja viimeksi, kun kävin Ottawassa Kanadassa, ihmettelin, miten ohut edustus meillä on siellä suurlähetystössä, miten vähän meillä siellä on ihmisiä maassa, joka käytännössä huutaa niitä biotalouden innovaatioita, meidän metsätalouden ydinosaamista. Kysynkin teiltä, ministeri: onko teillä ajatusta siitä, miten nämä pohjoisen maat Kanada, Ruotsi ja USA — miksei Venäjä, Kiina, Japanikin — näkyvät hallituksen biotalousstrategiassa?

Toinen kysymys liittyy innovaatiotoimintaan. Tässä on todella hyvin puhuttu siitä, miten suomalaiset innovaatiot, tekijänoikeudet pysyvät suomalaisina, miksi niitä myydään liian aikaisin ulkomaille ja millä keinoilla me voimme kehittää suomalaista osaamista, sitä ydintä, ja monistaa sitä maailmalle vaikka nyt tässä metsäteollisuudessa, josta äsken puhuin. Tässä me olemme mielestäni edelleenkin paljon jäljessä esimerkiksi ruotsalaisia, jotka pystyvät rakentamaan sen osaamispääoman tekijänoikeuden päälle, vivuttamaan uutta rahoitusta ja tekemään yhteistyötä. Onko teillä, ministeri, tähän mitään uutta ajatusta?

15.31 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Verkottumisessa on tapahtunut kiistatta edistymistä silloin, kun toimitaan isoilla markkina-alueilla, otetaan nyt vaikka esimerkiksi Kiina. Siellä on paljon toimijoita ollut vuosikausia mukana. Joskus muutamia vuosia sitten kuitenkin vielä törmäsi siihen, että suomalaisten keskinäisenkään verkottuminen ei ollut tarpeeksi tiivistä, vaikka Team Finlandista on puhuttu ja pyritty tähän verkottumiseen. Aikoinaan heräsi jopa ajatus, että kun monet toimijat, jotka esimerkiksi Kiinassa tai joissakin isoissa paikoissa toimivat, tavalla tai toisella myöskin hyödyntävät meidän veronmaksajiemme tukielementtejä, niin tällaisen verkottumispakon, verkottumisedellytyksen, pitäisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

olla ehtona kaikelle julkiselle rahoitukselle silloin, kun toimitaan julkisella rahoituksella muodossa tai toisessa. Elikkä se voima tulee siitä yhdessä toimimisesta ja yhdessä vaikuttamisesta, ja siihen pitäisi koko ajan kannustaa. Toivon, että tätä vielä ministeri voisi kommentoida.

15.32 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tuosta edustaja Skinnarin puheenvuorosta innoittuneena — kun hän kertoi tuosta Kanadan-matkastaan — minulle tuli mieleen se, kun tuossa puolitoista vuotta sitten olimme työ- ja tasa-arvovaliokunnan kanssa tutustumassa Keniaan, olen tästä varmasti monta kertaa täällä puhunut, ja kysyisinkin ministeriltä: onko tullut uutisia tai tietoja Afrikan maista? Muun muassa Keniassa talous kasvaa, ja siellä keskustelin suurlähetystön työntekijän kanssa — hän oli paikallinen asukas — ihan tämmöisestä asiasta, että siellä on paljon roskaa kaduilla, ja kerroin, että Suomessa näitä poltetaan ja näistä tehdään sitten energiaa, ja hän oli aivan ihmeissään: "Tännekin kun saisi tämmöisen, niin meilläkin energiaongelmat ratkaistaisiin hyvinkin pitkälle." Samoin katsoin ohjelmaa, jossa Somaliaan oli lähdetty viemään aurinkopaneeleja.

Meillä on valtavasti tätä osaamista, ja meistä ne tuntuvat itsestäänselvyyksiltä. Miten me saisimme yrityksiä uskaltamaan lähtemään, koska siellä on korruptio-ongelmia, tiedän sen, mutta siellä on myös yrittäjiä ja pohjoismaisia yrittäjiä, jotka ovat sinne uskaltaneet mennä? Miten meidän yrittäjät pääsevät verkostoitumaan, saavat sitä kokemuseräistä tietoa muilta? Siellä oli myöskin kaksi suomalaista naista, joiden koreja, olivatko nimeltään Mifuko-korit, on ollut ympäri Eurooppaa myynnissä, ja he olivat sitten taas uskaltaneet menemään sinne.

Monesti on se pelko ja tietämättömyys ja juuri se, että minne otat yhteyttä, ja "ääh, tämä tuntuu liian monimutkaiselta". Tietysti meillä on vähän tämä luonteenlaatukin sellainen, että me emme ole kauhean hyviä markkinoimaan itseämme. Usein kun joku sanoo vaikka, että "sinullapa on mukava uusi paita", niin aina sitä sanoo vain, että "ääh, tämä on tämmöinen vanha vain". Että mistä me saisimme sitä apua ja tukea, että uskallettaisiin lähteä? Minusta nämä ovat aina arvokkaita puheenvuoroja, jotta me kaikki muistamme sen, että ne mitkä tuntuvat meistä itsestäänselviltä, olisivat siellä paikan päällä kyllä valtava apu myös tähän ilmastonmuutokseen ja luonnonsuojeluun ja moneen muuhun.

Jos ministeriltä saisi tietoa kuulumisista.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt ministeri Lintilä, 5 minuuttia.

15.35 Elinkeinoministeri Mika Lintilä: Arvoisa puhemies! Aika hyvä latinki kysymyksiä tuli tuossa. Yritän pikaisesti käydä suurimman osan läpi, mitä tässä tulee.

Aika monessa puututtiin oikeastaan resurssitilanteeseen ja lähetystöjen tilanteeseen. Kyllä tämä tilanne on mielletty erittäin tarkasti tässä valmistelun aikana. Me tiedämme sen, että meillä on hyvin erityyppisiä lähettiläitä, lähettiläskin on ihminen. Se tulee tapahtumaan sillä tavalla, että lähettiläät tulevat olemaan maajohtajia, kussakin maassa, mutta he tulevat olemaan elinkeinoministeriön ohjauksessa siltä osin, mikä liittyy Business Finlandiin. Muuten he ovat hallinnollisesti ulkoministeriön alaisia, mutta ohjeistus ja ohjaus tulevat elinkeinoministeriön puolelta. Kyllä tässä ilman muuta se tavoite on, kun meillä on esimerkiksi tilanteita, että lähetystö ja Finpro elävät hyvin omaa elämäänsä siellä kohdemaissa, että tämän seurauksena olisi tarkoitus saada nämä palvelut myös siellä sitten saman katon alle ja yhdistettyä ne voimavarat. Ei kansakunnalla, joka on näin pieni, ole va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

raa jakaa niitä voimiaan vielä siellä kohdemaissa, joissa todennäköisesti lähetettynä on Finprolla yksi ja lähetystöllä kaksi henkeä. Kyllä heidät pitäisi saada kolmestaan toimitaan.

Edustaja Skinnari kysyi hyvän kysymyksen: Mistä löydetään ne menestyjät tähän kiisaan, joka on? Tämä on tietysti sellainen, joka yritysten tulee kanssa mieltää. Eivät lahtelaiset yritykset käy kisaa tamperelaisten yritysten kanssa. Lahtelainen yritys käy kisaa shanghailaisen yrityksen kanssa, tai sen ottawalaisen yrityksen kanssa. Yrityksen pitää olla globaalisti kilpailukykyinen ja niin kova sillä omalla osaamisalueellaan, että se pärjää globaalisti. Ei enää pärjää sillä, että on vain omalla alueellaan mestari. Piirimestaruuksista ei tässä lajissa oikeastaan jaeta edes mitaleita.

Mitenkä sitten saadaan Tekesin rahoitusta: Meillä on täydentävässä kasvumooottoreille tulossa 30 miljoonan lisäys, joka on hyvin keskeisessä roolissa tässä kohti. Sitä olisi, mikäli nyt kaikki menee esityksen mukaan, täydentävässä tarkoitus vahvistaa vielä.

Sitten muutamat täällä ovat liittyneet rahoitukseen ja rahastoihin. Ne ovat meillä verrattain hyvässä kunnossa. Me käymme koko ajan läpi niitä kapeikkoja, mitä meillä on rahoituksessa. Meillä on entistä parempi rahastotilanne. Meillä on rahastojen rahastoja, joista pari viikkoa sitten kolmas avattiin, ja ne ovat olleet aika hyviä menestyksiä tähän mennessä.

Sitten Jarva kysyi, miten turvataan Business Finland -palvelut. Käytännössä ne voidaan turvata tulosohejauksella ja Team Finland -koordinaattorilla. Näitä Team Finland -koordinaattoreita tulee olemaan jokaisessa maakunnassa. Tulosohejauksella pystytään tämä hoitamaan.

Edustaja Harakka: On ollut haasteellista innovaatorahoituksen osalta. Nyt päästiin siihen tilanteeseen, että innovaatorahoitusta pystyttiin nostamaan, niin suoraa rahoitusta kuin pääomittamista. Eli tämä laskukausi on käyty loppuun. Ensi vuosi tulee olemaan plusmerkkinen vuosi.

Edustaja Talvitie kysyi, ja useampi muukin, näistä resursseista. Kyllä tietysti se peruslähtökohta on se, että päällekkäisyydet pois ja lisää resursseja kentälle. Oma käsitykseni on, että organisaation läpikäynnin aikana tulee tarkastella sitä, ovatko nämä voimasuhteet ja painotukset oikeat.

Pirttilahti kysyi matkailun kehittämisestä. Ensimmäistä kertaa matkailu sai oikeastaan lisää rahoitusta, 8 plus 8 miljoonaa. Meillä oli Pohjoismaitten elinkeinoministerien kesken Bergenissä kokous, jossa päädyttiin siihen, että lähdetään suunnittelemaan yhteistä matkailustrategiaa ja tullaan tekemään sen eteen töitä.

Edustaja Hassi kysyi cleantech-viennistä. Olin Indonesiassa vienninedistämismatkalla. Tämä liittyy oikeastaan edustaja Meren kysymykseen myös. Waste-to-energy kiinnostaa erittäin paljon, ja siihen Suomella on tällä hetkellä annettavaa. Meillä on isoja yrityksiä ja meillä on pieniä yrityksiä, ja näissä aika hyvin toimii tämä, että ne isot yritykset ovat vetureina näille pienille yrityksille. Oli erittäin hyvä nähdä, kuinka hyvin ne tulevat yhteen. Meidän kasvuohjelmat ovat jatkossa siis bio-cleantech, digi, ruoka, matkailu, luovat alat ja poikkihallinnolliset. Eli kyllä me tulemme siellä keskeisillä alueilla olemaan myös jatkossa.

Edustaja Kalmarille vielä: Kasvuohjelmat tulevat jatkumaan Tekesin muodossa, tai sen sisällä yhdistetään, ja siellä Food from Finland on ihan selkeitä kärkihankkeita. Se tulee jatkumaan siellä ja sitä kautta sitten Business Finlandin muodossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2017 vp

Arvoisa herra puhemies! Olen pahoillani, että ylitin reilusti aikani, mutta kysymyksiäkin oli aika paljon.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto.